

Van gemeenteraad tot gemeenteraad

Sint-Michielsgestel
geeft ruimte

Overdrachtsdocument
Gemeenteraad Sint-Michielsgestel

25 Maart 2026

griffie@Sint-Michielsgestel.nl

Zaaknummer

Voorwoord en overwegingen

Een sterke raad doet ertoe. Steeds meer zittende gemeenteraden bundelen hun ervaringen in een overdrachtsdocument om zo bij te dragen aan een goede start van de nieuwe raadsperiode en aan de continuïteit van het raadswerk. Voor elke gemeenteraad is het een uitdaging om niet alleen formeel het hoogste bestuursorgaan te zijn, maar ook het meest invloedrijke orgaan in de lokale democratie te zijn. Dit overdrachtsdocument 'Van gemeenteraad tot gemeenteraad' gaat vooral over 'raadseigen zaken'. Het gaat over de werking van de gemeenteraad. Bijvoorbeeld hoe het vergadersysteem functioneert, welke hulptroepen de gemeenteraad tot zijn beschikking heeft (griffie, rekenkamer, accountant) en welke commissies (werkgeverscommissie, auditcommissie, raadscommissies) de gemeenteraad kent. In dit document staat ook beschreven wat de oude raad de afgelopen periode heeft gedaan aan professionalisering, aanpassingen van werkwijzen en wat er op de rol staat voor de nieuwe raadsperiode. Daarnaast is vastgelegd hoe de vertegenwoordigende, regelgevende en bestuurlijke taken in hoofdlijnen zijn georganiseerd en verdeeld, hoe inwoners worden betrokken en hoe verantwoording over het bestuur wordt afgelegd.

Dit document bevat op hoofdlijnen een beschrijving van hoe de dingen in Sint-Michielsgestel gaan, er daarnaast worden er ook wat aandachtspunten en tips genoemd. Het document is opgesteld door de griffie in nauwe samenwerking met de raad. Door ervaringen van de huidige raad te delen met de aantredende nieuwe raad kan deze snel inzichten verschaffen. Daarnaast geeft een overdrachtsdocument ook de nieuwe raad, burgemeester en de griffie bouwstenen om in de aankomende periode mee aan de slag te gaan. Het document kan als basis dienen voor het actualiseren of aanpassen van het regelementen, gedragscodes en andere regelingen.

Voorliggend document is niet de overdracht van het college van burgemeester en wethouders over inhoudelijke dossiers (het zogenoemde ambtelijk overdrachtsdocument). Hiervoor stelt het college samen met de ambtelijke organisatie een apart overdrachtsdocument op waarin zaken beschreven zijn zoals vigerende beleidsdocumenten en uitgangspunten van de gemeente Sint-Michielsgestel, wat de status is van de uitvoering van plannen en welke belangrijke opgaven liggen er voor de komende bestuursperiode. Dit raadsoverdrachtdossier is bedoeld voor de nieuwe gemeenteraad en kan nieuwe raadsleden helpen met inzichten op het raadswerk.

Het document wordt op 31 maart 2026 symbolisch overgedragen aan de nieuw geïnstalleerde raad.

Gemeenteraad Sint-Michielsgestel.

Inhoudsopgave

Voorwoord en overwegingen	1
1. Inleiding	3
2. Vergaderstructuur	4
3. Informatievoorziening	8
4. Raad als werkgever	9
5. Raad in de regio	11
6. De hulptroepen van de gemeenteraad	13
7. Lokale democratie	15
8. Agressie, intimidatie en integriteit	16
9. Raad als opdrachtgever en kadersteller	17
10. Formatieproces	19
11. Proces overdrachtsdocument	20
12. Specifieke onderwerpen	21
12. Bijlage	22

1. Inleiding

In dit overdrachtsdocument zijn 11 onderdelen kort en bondig uitgewerkt tot een handzaam en praktisch overzicht van ervaringen, tips en adviezen/aanbevelingen die de huidige gemeenteraad aan de nieuwe raad wil aanreiken. Dit document is gestoeld op de opzet zoals die door de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden is opgesteld.

De 11 onderdelen zijn:

- Vergaderstructuur
- Informatievoorziening
- De gemeenteraad als werkgever
- De raad in de regio
- Hulptroepen van de raad
- Lokale democratie
- Agressie, intimidatie en integriteit
- De gemeenteraad als opdrachtgever en kadersteller
- Het formatieproces
- Procesoverdracht
- Specifieke onderwerpen

De griffie heeft voor dit overdrachtsdocument verslaglegging vanuit diverse werkgroepen gebruikt en waar nodig hebben betrokken raadsleden op onderdelen aanvullende input geleverd. In de hiernavolgende hoofdstukken worden deze onderdelen afzonderlijk belicht.

2. Vergaderstructuur

De gemeenteraad van Sint-Michielsgestel kent vanaf 2024 een [vergaderstructuur](#) die is georganiseerd langs de lijnen van het BOB-model, een 6-wekelijkse cyclus. BOB staat voor beeldvorming – oordeelsvorming – besluitvorming. Het is een proces dat bij elk besluit dat door de raad genomen wordt, speelt. Door de BOB-stappen expliciet te benoemen en te gebruiken in de structuur op de website en het raadsinformatiesysteem, zorgen we ervoor dat iedereen in dezelfde fase van het proces zit.

In het Gestelse vergadermodel maken we onderscheid tussen:

- Beeldvormende bijeenkomsten
- Oordeelsvormende commissievergaderingen
- Besluitvormende raadsvergaderingen

Beeldvormende bijeenkomsten zijn bedoeld om informatie over een onderwerp te verzamelen, om zodoende te komen tot een standpunt om daarna oriënterende gesprekken te voeren. De vorm van beeldvormende bijeenkomsten ligt niet vast. De opzet van de bijeenkomsten, de genodigden en de locatie worden door het presidium vastgesteld. Afhankelijk van het onderwerp nodigt de raad mensen of organisaties uit waarmee de raad een gesprek aangaat, dit kan in allerlei vormen zoals een expertmeeting, toelichting door de ambtelijke organisatie of inwoners. Doorgaans worden deze bijeenkomsten in de raadszaal in Meander gehouden, voor de toekomst wil de raad dergelijke bijeenkomsten ook buiten het gemeentehuis organiseren. Afhankelijk van het onderwerp kan dat in het gemeentehuis, maar ook op een andere locatie als dat beter past bij het onderwerp of in verschillende kernen. De voorzitters van de raadscommissies zijn raadsleden en zien erop toe dat de juiste procedures in de commissies nageleefd worden.

De oordeelsvormende commissievergaderingen hebben een meningsvormend karakter en de commissie brengt advies uit aan de gemeenteraad, er worden geen besluiten genomen. Raads- en commissieleden hebben zitting in de raadscommissie en wisselen politieke standpunten met elkaar uit over verschillende onderwerpen. De commissie adviseert de gemeenteraad over raadsvoorstellen en of deze als hamerstuk of en bespreekstuk voor de besluitvormende raad geagendeerd worden, inclusief een motivatie. Het reilen en zeilen en de werkwijze van de raadscommissies is vastgelegd in het [Reglement van orde voor vergaderingen van de](#)

[raadscommissies](#) van Sint-Michielsgestel. Daarin is bijvoorbeeld ook geregeld dat inwoners kunnen inspreken over geagendeerde en ook over niet geagendeerde onderwerpen.

De gemeenteraad kent twee oordeelsvormende commissies, waarin de vijf begrotingsprogramma's van Sint-Michielsgestel zijn verdeeld. De raadscommissie Samenleving, Economie en Bestuur overlegt en adviseert de gemeenteraad over de volgende onderwerpen:

- Begrotingsprogramma 2: Meedoen;
- Begrotingsprogramma 4: Economie, Recreatie en Ontspanning;
- Begrotingsprogramma 5: Ruimtegevend Bestuur

De raadscommissie Duurzaamheid en Leefomgeving overlegt en adviseert de gemeenteraad over de volgende onderwerpen:

- Begrotingsprogramma 1: Duurzaamheid;
- Begrotingsprogramma 3: Leefomgeving.

De wijze waarop de gemeenteraad vergadert in de besluitvormende raadsvergadering en de spelregels voor deze vergadering is ook vastgelegd in een reglement. Deze spelregels liggen vast in het [In het Reglement van Orde voor vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad](#) zijn de spelregels hiervoor uitgewerkt. De vergaderingen van de BOB-cyclus vinden plaats op woensdag.

In Sint-Michielsgestel is met het BOB-model inmiddels behoorlijk wat ervaring opgedaan. Belangrijk aandachtspunt en daarmee ook advies aan de nieuwe gemeenteraad is om te investeren in de eerste B, die van Beeldvorming. Veel onderwerpen lenen zich voor beeldvorming. Dit kan ieder onderwerp zijn, het hoeft niet persé een onderwerp te zijn waarover de raad een besluit moet nemen op korte termijn. Ook inwoners kunnen onderwerpen aandragen. Een goede investering in beeldvorming betekent ook dat commissie- en raadsleden goed uitgerust met de juiste kennis het politieke debat in de raadscommissies en raadsvergadering kunnen voeren. Dit heeft ook effect op de uiteindelijke besluitvorming in de raadsvergadering. Door meer beeldvorming te organiseren komt ieder onderdeel van het BOB-model nog beter tot zijn recht. Om de raadscommissies nog beter te positioneren en ervoor te zorgen dat de raad zijn controlerende taak nog beter uit kan voeren is het advies om lijsten van moties en toezeggingen in commissies te bespreken. Daarnaast is het van belang dat de commissievoorzitters en de griffie regelmatig met elkaar in gesprek zijn om zaken te kunnen optimaliseren. Om de raad (nog) steviger te positioneren kan er nagedacht worden over een aparte agendacommissie voor het vaststellen van de raadsagenda.

Presidium

De voorzitter van de raad, de plaatsvervangend voorzitter van de raad en de fractievoorzitters vormen het presidium. De griffier is adviseur van het presidium, bereidt de vergaderingen van het presidium voor en draagt zorg voor de uitvoering van de besluiten van het presidium. Desgewenst kan de gemeentesecretaris uitgenodigd worden om kennis te delen vanuit de ambtelijke organisatie indien dit relevant is. Het presidium behandelt alle onderwerpen aangaande de interne huishouding van de raad. Het presidium in Sint-Michielsgestel fungeert ook als agendacommissie en heeft vanuit die rol onder meer de volgende taken:

- Het voorbereiden en vaststellen van voorlopige agenda's voor raadsvergaderingen en raadscommissievergaderingen;
- Het vaststellen van de vergadercyclus van de raad en van de raadscommissies.

Bijzondere raadscommissies

De gemeenteraad kent nog drie speciale commissies die advies geven over een bepaald onderwerp. Dat zijn de [Auditcommissie](#), de [Werkgeverscommissie](#) en de Vertrouwenscommissie. De Auditcommissie richt zijn aandacht op alle activiteiten die van belang zijn voor een goede beheersing op het gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid in het kader van de kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid van de raad. Het werk van de commissie concentreert zich op de bestuurlijke producten uit de planning & control cyclus zoals een voorjaars (kader)nota en de programmabegroting, en kijkt zorgvuldig naar de leesbaarheid van documenten, inrichting en komt ook met verbetervoorstellen richting de raad. De auditcommissie wordt net als de verderop besproken rekenkamer, ook wel gezien als de controletoren van de raad.

De werkgeverscommissie oefent voor de gemeenteraad het werkgeverschap uit ten aanzien van de griffier en de overige op de griffie werkzame ambtenaren, waaronder begrepen de bevoegdheid tot het nemen van een besluit tot het aangaan, wijzigen en beëindigen van de arbeidsovereenkomst met de griffier, alsmede het als werkgever voeren van lokaal overleg met de vakbonden.

Op de Auditcommissie en Werkgeverscommissie wordt verderop in dit overdrachtsdocument nog nader ingegaan.

De Vertrouwenscommissie is een besloten raadscommissie die de gemeenteraad adviseert over de benoeming, herbenoeming of het ontslag van een burgemeester. Deze commissie stelt de profielschets op, voert sollicitatiegesprekken en opereert onder strikte geheimhouding. Een van de hoofdtaken van de commissie is het voeren van gesprekken met kandidaten en het doen van een aanbeveling tot benoeming aan de raad. In Sint-Michielsgestel bestaat de commissie uit fractievoorzitters uit de gemeenteraad. In de vertrouwenscommissie kunnen alle raadsleden plaatsnemen, met maximaal 1 kandidaat per raadsfractie. Sint-Michielsgestel kent ook een klankbordcommissie; deze bestaat uit vier raadsleden en fungeert als klankbordgroep voor de burgemeester, bijvoorbeeld tijdens jaarlijkse gesprekken. De commissie wordt ondersteund door de griffier. [Verordening Vertrouwenscommissie benoeming, klankbordgesprekken en herbenoeming burgemeester 2018 | Lokale wet- en regelgeving](#)

Vergaderplanning

De data van beeldvormende informatieavonden, oordeelsvormende commissievergaderingen, besluitvormende raadsvergaderingen, vergaderingen van het presidium en van de auditcommissie staan opgenomen in de jaarkalender van de raad. Deze kalender 2026 is in de bijlage bij dit overdrachtsdocument opgenomen.

Lange Termijn Agenda en afhandeling toezeggingen en moties

Sint-Michielsgestel kent nog geen LTA (Lange Termijn Agenda). Dit is een planningsinstrument dat een doorkijk geeft over de gehele bestuursperiode en inzage biedt in raadsvoorstellen en onderwerpen die op de raad afkomen vanuit college en organisatie. Een (jaar)beleidsplanning wordt wel besproken in het presidium vanuit zijn huidige rol als agendacommissie. De afhandelingstermijnen van moties en toezeggingen worden besproken. Om de afhandeling van moties en toezeggingen (politieke instrumenten) meer tot hun recht te laten komen en te monitoren kan een goede werkwijze zijn om deze een plek te geven op de agenda van de oordeelsvormende commissievergaderingen. Nu vindt afhandeling plaats binnen het presidium.

Samengevat worden met betrekking tot de vergaderstructuur twee aanbevelingen gedaan aan de nieuwe gemeenteraad van Sint-Michielsgestel:

Aanbevelingen

- 1) Investeer in de beeldvorming, zodat alle onderdelen uit het BOB-model nog beter tot hun recht komen;
- 2) Plaats de afhandeling van moties en toezeggingen een (periodieke) plaats op de agenda van de oordeelsvormende commissievergaderingen om de politieke discussies meer beeldvorming te geven en de gemeenteraadsleden te positioneren. Informatievoorziening

3. Informatievoorziening

Goede informatievoorziening is een kernactiviteit in de relatie tussen college en raad. Actieve informatieverstrekking gaat over het (spontaan) verstrekken van informatie vanuit het college aan de gemeenteraad (art. 169 Gemeentewet). Passieve informatieverstrekking gaat over het verstrekken van informatie op basis van vragen van raadsleden aan het college (art. 155 Gemeentewet).

In Sint-Michielsgestel kennen we de onderstaande *actieve* informatieverstrekking:

- Raadsinformatie: Via de formats van raadsinformatiebrieven en kennisgevingen informeert het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad over de stand van zaken rondom bepaalde onderwerpen of de afhandeling van moties en toezeggingen.
- Persberichten: worden eerst naar de raad gestuurd en daarna naar de pers.

Op de raadsagenda staat een standaard agendapunt *Mogelijkheid voor portefeuillehouders en/ of vertegenwoordigers van Gemeenschappelijke Regelingen tot het doen van mededelingen of het verstrekken van informatie over actuele zaken*. Dit is bedoeld voor mondelinge mededelingen en terugkoppeling over niet geagendeerde agendapunten, terugkoppeling werkgroepen/forums, VNG-commissie etc. Dit agendapunt kan ook door portefeuillehouders worden gebruikt om informatie vanuit de gemeenschappelijke regelingen te delen met de raad.

Ook voor de *passieve* informatieverstrekking zijn er verschillende vormen. We kennen, op basis van het reglement van orde van de gemeenteraad, de zogenaamde artikel 39 vragen en het vragenhalfuur. Artikel 39 vragen zijn de schriftelijke vragen aan het college van burgemeester en wethouders. Dit zijn politieke vragen over een onderwerp dat niet op de agenda staat. Voor het indienen van deze vragen is een format beschikbaar. Voor art. 39 vragen geldt dat deze binnen dertig dagen na ontvangst worden beantwoord. Alle vragen (en antwoorden) worden in het raadsinformatiesysteem opgenomen.

Art. 38 van het Reglement van Orde regelt dat vragen kunnen worden gesteld tijdens het vragenhalfuur in de besluitvormende raadsvergadering. Doordat de antwoorden kunnen worden voorbereid door het college ontvangt de raad over het algemeen tijdens het vragenhalfuur ook meteen het antwoord. Aan het stellen van art. 38 vragen zijn voorwaarden verbonden, namelijk, ze dienen urgent te zijn en/of te gaan over een actueel onderwerp.

Daarnaast kan ieder raadslid kan (conform Artikel 169 lid 3 Gemeentewet) ook vragen stellen aan het college of de burgemeester. Technische vragen zijn feitelijke vragen die kunnen gaan over beeldvorming aangaande een voorliggend raadsvoorstel. Soms worden er ook technische vragen gesteld over een onderwerp dat niet op de raadsagenda staat. De vragen worden via de griffie bij de voorzitter van de raad ingediend. De griffie draagt er zorg voor dat de vragen zo spoedig mogelijk ter kennis worden gebracht van de overige leden van de raad, het college of de burgemeester. Schriftelijke beantwoording vindt zo spoedig mogelijk plaats, in ieder geval binnen 5 werkdagen nadat ze zijn ingediend. De vragen worden in het raadsinformatiesysteem opgenomen.

De griffie verzorgt wekelijks een weekbrief voor raads- en commissieleden waarin alle relevante informatie voor de gemeenteraad 'gerubriceerd' wordt aangeboden. De weekbrieven staan ook in een apart [overzicht op iBabs](#). De weekbrief is een intern document en zichtbaar voor raads- commissie- en collegeleden.

4. Raad als werkgever

De gemeenteraad is werkgever van de griffie(r) en vaardigt leden af in de werkgeverscommissie, die invulling *geeft* aan deze werkgeversrol.

De werkgeverscommissie van Sint-Michielsgestel bestaat uit drie raadsleden. De voorzitter van de werkgeverscommissie en commissieleden stemmen regelmatig met de griffier de ontwikkelingen en wederzijdse verwachtingen af. Vanuit de griffie is er nauw contact met de werkgeverscommissie. Deze is laagdrempelig en bereikbaar. De werkzaamheden van de werkgeverscommissie zijn vastgelegd in de verordening werkgeverscommissie gemeente Sint-Michielsgestel. De formatie van de griffie bestaat uit drie werknemers, de griffier, de raadsadviseur en de griffiemedewerker.

De werkgeverscommissie heeft in de afgelopen raadsperiode een actieve en betrokken rol vervuld in het werkgeverschap van de griffier en draagt zorg voor de juiste randvoorwaarden zodat deze zijn wettelijke taken en professionaliseringsopdracht ten aanzien van de gemeenteraad van Sint-Michielsgestel kan uitvoeren. Kenmerkend voor de werkwijze van de werkgeverscommissie is dat deze nadrukkelijk rolvast opereert, los van politieke of inhoudelijke afwegingen. Daarbij ligt de focus op het creëren van ruimte, draagvlak en een veilige werkomgeving voor de griffier om raads- en commissieleden professioneel en onafhankelijk te ondersteunen, als ook de raad als geheel van strategisch advies te voorzien. Het is belangrijk om als raad vast te stellen welk 'type' raad je wilt zijn om vervolgens te kunnen bepalen hoe de ideale griffie voor de gemeenteraad eruit dient te zien.

In 2023 is er voor Sint-Michielsgestel een nieuwe griffier geworven met een strategische opdracht om de gemeenteraad van Sint-Michielsgestel nog meer te professionaliseren en te positioneren. In de gesprekken met de griffier heeft de werkgeverscommissie de afgelopen periode nadrukkelijk de rol van sparringpartner en klankbord vervuld. Er is veel aandacht geweest voor het professionaliseren van de griffie en zijn medewerkers. Er is aan een goede balans gewerkt op het gebied van de werkzaamheden van de gemeenteraad en de benodigde ondersteuning door de ambtelijke organisatie. Daarnaast is er veel aandacht geweest voor het vinden van een goede balans tussen vernieuwing en draagvlak ten aanzien van de werkzaamheden van de gemeenteraad. Uitgangspunten voor de nieuwe raad en werkgeverscommissie:

Het is van belang dat de gemeenteraad en de werkgeverscommissie zich bewust zijn van de bijzondere verantwoordelijkheid die zij dragen ten opzichte van het eigen griffiepersoneel. De griffie neemt binnen de gemeentelijke organisatie namelijk een unieke en onafhankelijke positie in: zij werkt uitsluitend voor de raad, maar opereert tegelijkertijd in een bestuurlijk en ambtelijk krachtenveld. Dat vraagt van de commissie niet alleen kennis van het formele werkgeverschap, maar ook affiniteit met het besluitvormingsproces en de rol van de griffie daarin.

Algemene competenties voor de leden van de werkgeverscommissie:

- Het kunnen onderscheiden de rol van werkgever van de griffier van overige politieke rollen in raad of fracties;
- Kennis hebben van de kwetsbare positie van de griffie als instituut binnen de gemeentelijke organisatie;
- Zicht hebben op bestuurlijke verhoudingen en de daarmee gepaard gaande dynamiek tussen raad, college en de ambtelijke organisatie;
- Leidinggevende ervaring of ervaring als werkgever bij een of meer van de leden;

- Beschikbaar zijn als sparringpartner voor de griffier bij strategische, organisatorische en personele vraagstukken is een pré.

In het griffieplan staan de werkzaamheden van de griffie uitgewerkt, op basis van de ambities van de raad. Aan de nieuwe gemeenteraad wordt geadviseerd om de aanbevelingen die volgen uit dit overdrachtsdocument te borgen in een nieuw griffieplan, zodat er sturing georganiseerd kan worden op de opvolging van de aanbevelingen.

Samengevat worden met betrekking tot de raad als werkgever twee aanbevelingen gedaan aan de nieuwe gemeenteraad van Sint-Michielsgestel

Aanbevelingen:

3) Geef als werkgeverscommissie niet alleen invulling aan het formele werkgeverschap, maar betrek daarbij zeker ook de affiniteit met het raadsproces en de rol van de griffie daarin als borging van de positie van de griffier en haar team in het krachtenveld tussen politiek, bestuur en ambtelijke organisatie;

4) Borg de opvolging van aanbevelingen uit dit overdrachtsdocument in een nieuw griffieplan, zodat er sturing op georganiseerd kan worden;

Noot van de vorige voorzitter:

Met veel enthousiasme en plezier heb ik in de bestuursperiode 2022-2026 de rol van voorzitter van de Werkgeverscommissie mogen vervullen. Samen met mijn collega's Keme van Putten en Yvonne Matthijsse hebben wij in die periode op verzoek van de gemeenteraad een professionaliseringsslag in gang gezet en - samen met onze griffier (aangesteld in 2023) - voor een heel belangrijk deel ook weten te realiseren. De werkgeverscommissie vormt een belangrijke partner voor de griffier. Om te kunnen spiegelen, sparren en soms ook richting te kunnen geven. Hoewel de bevoegdheden van de werkgeverscommissie vastliggen in een verordening, heb ik het zelf altijd heel fijn gevonden om hele belangrijke beslissingen in het Presidium met alle fracties te bespreken alvorens een besluit te nemen. Daardoor is er draagvlak in de gemeenteraad en is het echt een gezamenlijke verantwoordelijkheid om een goede werkgever te zijn voor onze fijne griffie!

*Anja Andres-Pronk
SMG*

5. Raad in de regio

In de [Programmabegroting 2026-2029](#) is een paragraaf verbonden partijen opgenomen. Daarin staan de samenwerkingen genoemd waarin de gemeente Sint-Michielsgestel participeert, dit zijn:

- Stadsgewest 's-Hertogenbosch
- GGD Hart voor Brabant
- Veiligheidsregio Brabant-Noord
- Regionale Ambulance Voorziening Brabant-Noord (RAV)
- Brabants Historisch Informatie Centrum BHIC
- WSD-groep
- Omgevingsdienst Brabant-Noord
- Samenwerkingsorganisatie MijnGemeenteDichtbij
- RNOB (Regio Noordoost Brabant)

Gemeenschappelijke regelingen

De 11 gemeenten in Noordoost Brabant werken op verschillende manieren en op veel terreinen met elkaar samen. De democratisch gekozen gemeenteraden hebben gezamenlijk invloed op de koers van de gemeenschappelijke regelingen. Zij controleren ook of met het geld dat de gemeenten uitgeven de afgesproken doelen worden behaald.

Elk jaar behandelen de gemeenteraden na de jaarwisseling de kadernota's en voor de zomer de begroting en jaarrekening van elke gemeenschappelijke regeling. Daarin wordt verantwoording afgelegd over het voorgaande jaar en worden de plannen voor het komende jaar gepresenteerd. Elke gemeenteraad kan op deze documenten reageren via een zogeheten 'zienswijze': dit is een brief waarin een raad zijn opvattingen geeft. Het algemeen bestuur van elke gemeenschappelijke regeling stelt vervolgens de kadernota, jaarstukken en begroting definitief vast, waarbij alle zienswijzen betrokken worden. Veel raadsleden vinden het belangrijk dat hun raden met elkaar samenwerken bij de totstandkoming van de zienswijzen. Door onderling af te stemmen kunnen de raden immers meer grip krijgen op de uiteindelijke besluitvorming binnen de gemeenschappelijke regelingen. De gemeenteraden ontmoeten elkaar twee keer per jaar op een regionale bijeenkomst voor kennisuitwisseling.

Hieronder worden het samenwerkingsverband RNOB en de GR WSD - namens raadslid Cees Koopmans- nader toegelicht:

RNOB

RNOB is een convenant en geen gemeenschappelijke regeling. RNOB kent geen kadernota, wel wordt het jaarplan en begroting jaarlijks ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraad. RNOB bestaat uit 10 gemeenten en twee waterschappen. De stukken van de verbonden partijen worden op de zogenaamde Regiodagen besproken. Er is een Klankbordgroep RNOB, samengesteld uit raadsleden van de gemeenten (twee per gemeente) en bestuurders van de waterschappen (2 per waterschap). Deze klankbordgroep geeft feedback over proces, relatie, technische agendering van inhoudelijke onderwerpen en de communicatieve en ontwikkelingsprocessen tussen gemeenteraden/AB-waterschappen en de RNOB. De feedback bestaat uit (individuele) meningen, kennis en inzichten. Het geeft RNOB de gelegenheid om te reflecteren bij de klankbordgroep, maar het is zeker ook vice versa. Het doel is om met het klankborden de gemeenteraden/ AB-waterschappen beter in positie te brengen om haar kaderstellende en controlerende taken uit te voeren.

RNOB adviseert iedere gemeente om een eigen Lokale Regiotafel in te richten, zo ook Sint-Michielsgestel. De Lokale Regiotafel is een gesprek tussen (een afvaardiging uit het) college en (een afvaardiging van de) raad waarbij de agenda van de Regiodag centraal staat. De Lokale

Regiotafel RNOB bestaat uit een vaste afvaardiging vanuit elke fractie, waarbij elke fractie ook een vaste plaatsvervanger heeft benoemd. Beide leden van de fractie ontvangen de uitnodigingen voor deze bijeenkomst.

De WSD Groep

(Werk Samen Doen) is een sociaal ontwikkelbedrijf in de regio Den Bosch – Tilburg. Het is een gemeenschappelijke regeling van de gemeenten Best, Boxtel, Meijerijstad, Nuenen, Oirschot, Oisterwijk, **Sint-Michielsgestel**, Son en Breugel en Vught. Sinds de participatiewetgeving worden inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt intensief begeleid naar passend werk. In 2025 ging dit in voornoemde gemeenten om ruim 2000 mensen. De gemeenten worden door een wethouder en raadslid vertegenwoordigd het dagelijks - en algemeen bestuur (DB&AB). In de raadsperiode 2022-2026 nam raadslid Cees Koopmans de vertegenwoordigende rol voor de gemeenteraad op zich.

Raadslid Koopmans: “Steeds meer bedrijven hebben oog voor sociaal ondernemen, ook omdat het voordelen kan bieden. Aan de WSD wordt werk uitbesteedt maar men detacheert ook medewerkers bij bedrijven. Veel sociale ontwikkelbedrijven kampen met financiële verliezen, maar de WSD Groep slaagt erin om in deze raadsperiode het boekjaar met winst af te sluiten. Een kwalitatief goed management en enthousiaste en loyale medewerkers die met mooie initiatieven komen en deze geregeld tonen en bespreken, ook op de AB vergaderingen, vormen de basis van dit mooie bedrijf.

Een aantal initiatieven die hoog in het vaandel staan zijn: inburgeren met WSD via de “Zelfredzaamheidsroute”, “TaalDoen”-methode voor nieuwkomers, Het “Kwikstart”-programma voor jongeren, de “Werkacademie” voor persoonlijke ontwikkeling en de “Schoonmaak Coöperatie”. In de gemeente Sint-Michielsgestel zien wij medewerkers van de WSD bijvoorbeeld in sociale werkplaatsactiviteiten en de groenvoorziening. Raadsleden worden geregeld uitgenodigd voor werkbezoeken bij bedrijven waar de WSD actief is”.

Een belangrijk verbeterpunt uit de huidige raadsperiode betreft het inzicht in de vergaderstukken voor de diverse algemeen en dagelijks besturen van de **verbonden partijen** van de gemeente Sint-Michielsgestel. Er is nu weinig (te) inzicht in wat er in de regionale portefeuillehouder-overleggen, dagelijks besturen en algemeen besturen op de agenda staat. Voor de gemeenteraad is het goed om belangrijkste thema's, de relevantie ervan voor de gemeente Sint-Michielsgestel en de wijze hoe de raad invloed kan uitoefenen van belang hiervoor is een aanbeveling opgenomen zoals het digitaal toegankelijk maken van vergaderingen is.

Samengevat worden met betrekking tot de raad in de regio twee aanbevelingen gedaan aan de nieuwe gemeenteraad van Sint-Michielsgestel:

Aanbeveling:

- 5) Realiseer inzicht in de vergaderstukken en actuele thema's van de verbonden partijen van de gemeente Sint-Michielsgestel door informatie digitaal te ontsluiten voor raadsleden bijvoorbeeld middels een regionaal platform (raadsinformatiesysteem);
- 6) Zorg voor digitale toegankelijkheid van bestuursvergaderingen van de verbonden partijen van de gemeente Sint-Michielsgestel.

6. De hulptroepen van de gemeenteraad

Rekenkamer Sint-Michielsgestel

De rekenkamer is een instrument van de gemeenteraad. De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het gemeentelijke beleid. Dat staat in de Gemeentewet.

De rekenkamer heeft volgens artikel 182 van de Gemeentewet de volgende wettelijke taak:

Artikel 182 Gemeentewet

- De rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. Een door de rekenkamer ingesteld onderzoek naar de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid bevat geen controle van de jaarrekening.
- Op verzoek van de raad kan de rekenkamer een onderzoek instellen.
- Bij het uitvoeren van haar taken kan de rekenkamer gebruik maken van de resultaten van door anderen verrichte controles, onverminderd haar bevoegdheid tot het verrichten van onderzoek.

De rekenkamer Sint-Michielsgestel werkt op basis van de [Verordening gemeentelijke rekenkamer Sint-Michielsgestel 2023](#). Op de [website](#) van de gemeente vindt u meer informatie over de rekenkamer, onder andere over de samenstelling en de eerder uitgevoerde onderzoeken.

Klankbordgroep Rekenkamer

Er is een klankbordgroep samengesteld uit de gemeenteraad, bestaande uit minimaal 3 leden en maximaal 1 lid per fractie. Door de klankbordgroep is een evaluatie opgesteld over het functioneren van de klankbordgroep namens de gemeenteraad in het samenspel met de rekenkamer. De evaluatie staat hieronder integraal weergegeven:

Raadslid dhr. Schouten:

De rekenkamer heeft een belangrijke functie, om bijvoorbeeld de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van beleid binnen onze gemeente te onderzoeken. Voor mijn gevoel kan dit ons werk als raadsleden in grote mate ondersteunen, ook in onze controlerende taak!

De afgelopen periode hebben weer verschillende onderzoeken plaatsgevonden. Als lid van de klankbordgroep, vond ik het erg prettig om hier een bijdrage in te mogen leveren. We zijn door de Rekenkamer meegenomen in hun onderzoeken en konden door deze te bespreken ook zaken aanscherpen en meedenken. Zowel aan de voorkant (welke onderwerp gaan we onderzoeken, als bij het daadwerkelijke onderzoek zelf). Als ik kijk naar de verbeterpunten, dan denk ik dat het goed is, om wellicht ook goed te kijken naar de opvolging van de uitkomsten van de onderzoeken, die de afgelopen jaren hebben gelopen. Wellicht dat de aanbevelingen uit deze onderzoeken een vast onderdeel bij de bijeenkomsten van de klankbordgroep zou mogen zijn. Het is namelijk zonde als een onderzoek (waar veel tijd en energie in wordt gestoken) uiteindelijk niet tot de gewenste resultaten leidt. Dit zal bij het ene onderzoek beter uit de verf komen, dan bij de andere, maar het lijkt me goed om hier aandacht voor te hebben.

Raadslid dhr. Van der Maarel:

Ik kan me zeker vinden in de woorden van dhr. Schouten. Vooral het laatste deel: blijven volgen wat er beleidsmatig gebeurt met de adviezen van de Rekenkamer. Dat is zeker ook een taak van de raad, maar in de drukte van de vele onderwerpen is het goed als de Rekenkamer probeert de raad hierop scherp te houden.

Het laatste onderzoek over dienstverlening was weer zeer waardevol en leent zich door het onderwerp bij uitstek om de aangekondigde verbeteringen nauwgezet te blijven volgen. Verder: na enige tijd in de Rekenkamer Commissie en nu in de klankbordgroep valt me op dat vaak tegen dezelfde issues wordt aangelopen: het tijdig en volledig boven water halen van de gevraagde informatie en het tijdig aanhaken van de juiste medewerkers in de organisatie. Het tweede punt is op te lossen door een gesprek met de gemeentesecretaris over het belang van het werk van de Rekenkamer en de verwachtingen die we daarbij hebben. Het eerste is fundamenteeler: ik krijg sterk de indruk dat ons archief niet op orde is. Dat maakt het werk van de Rekenkamer moeilijk en vergroot de kans op fouten in de organisatie. Dat is zorgelijk en zou in het gesprek met de gemeentesecretaris ook geadresseerd kunnen worden. Het is denk ik ook een thema dat de volgende Raad moet benoemen. Verder is het denk ik goed om als klankbordgroep iets vaker bij elkaar te komen, digitaal of fysiek, om iets dichter op het verloop van de onderzoeken en de ideeën voor het vervolg te zitten en daarmee de betrokkenheid te vergroten.

Om het samenspel tussen raad en rekenkamer verder te verbeteren wordt aan de nieuwe gemeenteraad geadviseerd om bij de start van de nieuwe bestuursperiode te voorzien in een kennismaking met de leden van de rekenkamer.

Accountant

De jaarstukken van de gemeente dienen te worden voorzien van een accountantsverklaring.

Overeenkomstig artikel 213 van de Gemeentewet moet de raad een accountant aanwijzen, die:

- Belast is met de controle van de jaarrekening over enig boekjaar en
- Een accountantsverklaring verstrekt bij de gecontroleerde jaarrekening en
- Een verslag van bevindingen uitbrengt bij de gecontroleerde jaarrekening.

Op 11 december 2025 heeft de raad besloten tot verlenging van het [contract met de accountant Crowe Foederer BV](#) tot en met boekjaar 2027.

Samengevat worden met betrekking tot de hulptroepen van de raad de volgende aanbevelingen gedaan aan de nieuwe gemeenteraad van Sint-Michielsgestel:

Aanbevelingen:

- 7) Maak bij de start van de nieuwe bestuursperiode kennis met de leden van de Rekenkamer Sint-Michielsgestel;
- 8) Besteed aandacht aan de opvolging van de gegeven adviezen door de Rekenkamer;
- 9) Verbeter de archivering binnen de gemeentelijke organisatie en maak dit tot een bespreekpunt met de gemeentesecretaris;
- 10) Verhoog de frequentie van bijeenkomsten van de klankbordgroep tot minimaal 4 per jaar.

7. Lokale democratie

De raad is de vertegenwoordiger van de inwoners. De kernvraag bij dit onderdeel is hoe en op welke wijze de raad de inwoners vertegenwoordigt en betreft bij het voorgenomen en huidig beleid. Welke adviezen en aandachtspunten geeft de raad mee aan de nieuwe raad aangaande het (in) spreekrecht, referenda, burgerbetrokkenheid en participatie van onze inwoners?

Naar aanleiding van invoering van de nieuwe Wet Versterking Participatie (2025) heeft de gemeenteraad het participatiebeleid geactualiseerd. Het doel is om een effectieve samenwerking tussen de gemeente en haar inwoners te bevorderen, hetgeen zal bijdragen aan de leefbaarheid en sociale samenhang in onze kernen. Onze Inwoners zullen worden aangemoedigd om actief deel te nemen en hun stem te laten horen, waardoor zij zich gezien, gehoord en erkend voelen. Dit kader is niet alleen een reactie op de wettelijke verplichtingen, maar wordt ook aangegrepen door de raad om de betrokkenheid van inwoners te versterken en hen te ondersteunen in hun initiatieven.

In de nieuwe [Participatieverordening Sint-Michielsgestel 2026](#) staan de regels over de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden worden betrokken bij beleidsvorming. De nieuwe gemeenteraad wordt geadviseerd deze praktijk goed te blijven volgen en daar waar het relevant is, dit ook onder de aandacht van de eigen achterban te brengen.

Inspreekrecht

Het inspreekrecht van inwoners is geregeld in artikel 14 van het [Reglement van orde](#) van de raadscommissies. Tijdens de commissievergaderingen kunnen inwoners inspreken over een agendapunt dat die avond besproken wordt. Onze inwoners kunnen ook een onderwerp naar voren brengen dat niet op de agenda staat. De gemeenteraad vindt het belangrijk dat de Gestelse inwoners hun weg naar het gemeentehuis vinden en hecht veel aandacht aan inspraak.

Jongerenraad

Op 4 februari 2026 heeft de raad, in de vorm van een initiatiefvoorstel vanuit de fractie SMG, besloten om een [Jongerenraad Sint-Michielsgestel](#) in te stellen als adviesorgaan aan de gemeenteraad. Jongeren vormen een belangrijke doelgroep in onze gemeente. Hun perspectief kan verfrissend bijdragen aan beleidsvorming. In veel gemeenten is zichtbaar dat een formeel ingebedde Jongerenraad leidt tot duurzame jongerenparticipatie bij gemeentelijke besluitvorming, vernieuwing brengt in beleid en voor een sterker draagvlak zorgt. De oprichting van een Jongerenraad in de gemeente Sint-Michielsgestel biedt jongeren de mogelijkheid om hun stem te laten horen en actief invloed uit te oefenen op gemeentelijk beleid- en besluitvorming. De werkwijze van de Jongerenraad Sint-Michielsgestel is vastgelegd in [de verordening op de jongerenraad Sint-Michielsgestel](#).

Samengevat worden met betrekking tot lokale democratie drie aanbevelingen gedaan aan de nieuwe gemeenteraad van Sint-Michielsgestel:

Aanbeveling:

- 11) Breng de mogelijkheden voor participatie breed onder de aandacht van de eigen achterban;
- 12) Zorg voor goede communicatie naar inwoners, zowel via de geijkte kanalen maar ook middels nieuwe media om zo inwoners en geïnteresseerden optimaal te positioneren en te betrekken in onze lokale besluitvormingsprocessen.

8. Agressie, intimidatie en integriteit

De gemeenteraad heeft volgens artikel 15 van de Gemeentewet de taak en de opdracht om een gedragscode voor raadsleden vast te stellen. Ook heeft de raad de bevoegdheid en plicht om een gedragscode voor de burgemeester en wethouders vast te stellen. Dit staat in de artikelen 41c, tweede lid en 69, tweede lid van de Gemeentewet.

De burgemeester als bestuursorgaan is expliciet 'hoeder van integriteit'. Burgemeesters bevorderen onder andere de integriteit van de gemeenteraad en treden handelend op bij (vermoedens van) integriteitsschendingen door het bestuur. De huidige [gedragscode](#) voor raadsleden en commissieleden is door de gemeenteraad van Sint-Michielsgestel vastgesteld op 26 oktober 2023. In de [Handreiking integriteit van politieke ambtsdragers bij gemeenten, provincie en waterschappen](#) zijn tips opgenomen over de werving en selectie van politieke ambtsdragers, op de hedendaagse praktijk.

Nog te vaak worden integriteitsvraagstukken pas achteraf besproken. Het is echter zaak om vroegtijdig alert te zijn op mogelijke (schijn van) belangenverstremgeling. Zowel raad als inwoners zijn er namelijk niet mee gediend als er door onhandigheid of onkunde verkeerde keuzes worden gemaakt. Het is belangrijk dat door de nieuwe gemeenteraad structureel aandacht wordt besteed aan integriteit, maar zeker ook in de omgang met agressie en intimidatie. De afgelopen jaren tekent zich een maatschappelijke trend af dat ook bestuurders en politici steeds vaker te maken krijgen met bedreigen en (verbaal) geweld. Vanuit de Rijksoverheid wordt een programma aangeboden in het kader van [Weerbaar bestuur](#).

Gelet op de ervaringen in de huidige bestuursperiode wordt de nieuwe gemeenteraad geadviseerd om het onderwerp 'Omgang met agressie en intimidatie' onderdeel uit te laten maken van het introductieprogramma. Dit kan in de vorm van een training.

Samengevat worden met betrekking tot agressie, intimidatie en integriteit twee aanbevelingen gedaan aan de nieuwe gemeenteraad van Sint-Michielsgestel:

Aanbevelingen:

- 13) Bespreek regelmatig met elkaar de risico's en valkuilen bij de (schijn) van belangenverstremgeling
 - a. Creëer een veilige omgeving waarin mensen hun ervaringen kunnen delen;
 - b. Een van de mogelijkheden is om het als vast agendapunt op te nemen op de agenda van het presidium;
 - c. Daarnaast is het aan te bevelen om eenmaal per jaar een verplichte bijeenkomst voor raadsleden en commissieleden te organiseren;
 - d. Besteed daarbij ook aandacht aan het meer als collectief optreden als gemeenteraad, ook als het gaat om agressie en intimidatie ('kom je aan een van ons, dan kom je aan ons allemaal').
- 14) Laat een training 'Agressie en intimidatie' onderdeel uitmaken van het inwerkprogramma voor de nieuwe raad.

9. Raad als opdrachtgever en kadersteller

Kadernota en programmabegroting

De raad is opdrachtgever (kadersteller) voor het college en bepaalt daarmee de kaders voor het beleid van gemeente. Daarnaast is de raad budgethouder en stelt daarmee financiële middelen voor het uitvoeren van beleid beschikbaar. Een van de belangrijkste kaderstellende documenten is de begroting. Daarnaast controleert de raad of het college het beleid goed uitvoert.

Het instrument hiervoor is de planning & control cyclus, hierna te noemen P&C cyclus. Het primaire doel van planning & control is het beheer van beleid en de bedrijfsvoering van de gemeente en geeft inzicht te verkrijgen in hoeverre de gemeente doelstellingen bereikt en welke (financiële) middelen daarbij nodig zijn. De ambtelijke organisatie legt daarbij verantwoording af aan het college van burgemeester en wethouders. Het college doet dat op zijn beurt richting de gemeenteraad.

Een deel van de planning & control cyclus is wettelijk voorgeschreven. De gemeente moet een begroting en een jaarrekening maken. De inhoud en opbouw van deze documenten is grotendeels voorgeschreven. De begroting en de jaarrekening maken dus altijd onderdeel uit van de planning & control cyclus. Daarnaast maken gemeenten vaak ook een kader- of voorjaarsnota en worden er jaarlijks één of meer rapportages over de voortgang gemaakt. De Kadernota is een belangrijk instrument voor de raad om aan het college kaders mee te geven bij het voorbereiden van de Programmabegroting. De planning & control cyclus is uitgewerkt in de [Financiële verordening gemeente Sint-Michielsgestel 2025](#). Deze is in de [raadsvergadering van 20 maart 2025](#) geactualiseerd.

Auditcommissie

Zoals eerder (hoofdstuk 1) aangegeven werkt de gemeenteraad met een [Auditcommissie](#). Deze commissie heeft als aandachtsgebied alle activiteiten die van belang zijn voor een goede beheersing van de gemeente op het gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid in het hetgeen van belang is voor de kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid van de raad. Het werk van de commissie concentreert zich op de bestuurlijke producten uit de planning & control cyclus.

Door de huidige Auditcommissie is een evaluatie opgesteld over de ervaringen in de huidige bestuursperiode. Kernpunten in de vorm van aanbevelingen zijn:

- Benoem de Auditcommissie tijdig aan het begin van de raadsperiode;
- Let bij de samenstelling op affiniteit en beschikbaarheid;
- Reserveer voldoende tijd voor voorbereiding en verdieping;
- Investeer in een goed inwerk- en scholingsprogramma;
- Borg structureel en open overleg met de ambtelijke organisatie;
- Gebruik de Auditcommissie actief als hulpmiddel voor de raad;
- Stimuleer de kwaliteit en doorwerking van adviezen;
- Bewaak de niet-politieke, technische rol van de Auditcommissie;
- Zorg voor goede afstemming met Rekenkamer en accountant;
- Evalueer en actualiseer de Verordening Auditcommissie
- Werk met een brede auditcommissie, waarin meerdere fracties in de gemeenteraad zitting kunnen nemen zodat kennis van de P&C producten in de raad geoptimaliseerd wordt.

Geadviseerd wordt om de positie en rol van de gemeenteraad in de planning & control cyclus in zijn algemeenheid en die van de Auditcommissie in het bijzonder deel te laten uitmaken van het inwerkprogramma voor de nieuwe gemeenteraad.

Samengevat worden met betrekking tot de raad als opdrachtgever en kadersteller twee aanbevelingen gedaan aan de nieuwe gemeenteraad van Sint-Michielsgestel:

Aanbeveling:

- 15) Besteed in het inwerkprogramma voor de nieuwe raad aandacht aan de rol en positie van de raad en van de Auditcommissie in de planning & control cyclus.
- 16) Verzoek de Auditcommissie om bij de verdere doorontwikkeling van de programmabegroting te sturen op een tijdige beschikbaarheid van stukken die bovendien dusdanig van opzet zijn dat ze bruikbaar zijn voor de inzet van politieke instrumenten als amendementen en moties.

10. Formatieproces

Burgemeester en griffier hebben de afgelopen maanden diverse gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de besturen en de lijsttrekkers van de politieke partijen die meedoen aan de gemeenteraadsverkiezingen. Er zijn afspraken gemaakt over de periode tot aan de verkiezingen, daarnaast zijn er afspraken gemaakt over de aanpak en het verloop van het formatieproces. Het volgende is afgesproken:

1. De uitslagenavond op 18 maart is openbaar en voor iedereen.
2. Na de vaststelling van de verkiezingsuitslag nodigt de burgemeester de lijsttrekkers uit voor een kort overleg waarbij aan de grootste partij wordt gevraagd welke stappen worden gezet om tot een nieuwe coalitie en college te komen.
3. De werkwijze van voorgaande gemeenteraadsverkiezingen wordt gevolgd. Dat wil zeggen dat de grootste partij het initiatief neemt in de te starten verkenning. De verkenner gaat met iedere fractie het gesprek aan. De uitkomsten van de verkenning worden schriftelijk met de gemeenteraad gedeeld en er komt ook een (pers)bericht voor de inwoners.
4. De verkenning gaat over in de formatiefase, die moet leiden tot programmatische overeenstemming tussen partijen. Daarbij wordt ook de vraag betrokken of er sprake zal zijn van een coalitieakkoord of van een raadsakkoord. De uitkomsten van de formatie worden schriftelijk met de gemeenteraad gedeeld en er komt ook een (pers)bericht voor de inwoners.
5. Het streven is erop gericht om in de raadsvergadering van 20 mei 2026 de resultaten van de formatie te bespreken, zowel inhoudelijk/programmatisch als ook de benoeming van de wethouders. Het staat raadsleden vrij om tussentijds te verzoeken tot een raadsvergadering, met toepassing van de spelregels zoals die zijn vastgelegd in het Reglement van Orde.

Meer informatie over onderhandelingen en akkoorden is te raadplegen via:

1. [Handreiking Collegevorming | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)
2. [Formeren in Nederlandse gemeenten: een stappenplan \(vng.nl\)](#)
3. [Een raadsakkoord voor meer dualisme | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)
4. [Routekaart helpt bij keuze raadsprogramma | Nederlandse Vereniging voor Raadsleden](#)

11. Proces overdrachtsdocument

Dit overdrachtsdocument wordt door de vertrekkende raad aan de nieuwe raad aangeboden op 31 maart en biedt inzicht in 'raadseigen' zaken. Het document bevat werkwijzen en aanbevelingen voor de komende raadsperiode. Een deel is opgenomen in het startprogramma van de nieuwe raad. Van de overige bouwstenen in dit document bepaalt de nieuwe gemeenteraad zelf of en in hoeverre de aandachtspunten worden onderschreven en hoe deze te prioriteren. Daarnaast is er door de ambtelijke organisatie een overdrachtsdocument over inhoudelijke beleidsthema's gemaakt en aangeboden aan de lijsttrekkers. In het inwerkprogramma van de nieuwe gemeenteraad zijn momenten opgenomen voor 'warme' overdracht van inhoudelijke thema's zoals op woensdagavond 8 april 2026.

Inwerkprogramma nieuwe gemeenteraad 2026-2030

In maart 2026 zijn de vierjaarlijkse gemeenteraadsverkiezingen. Een drukke periode met afscheid nemen en installeren, maar ook het inwerkprogramma. Door de griffie en door de ambtelijke organisatie een mooi programma voorbereid, zodat de nieuwe raad een vliegende start kan maken.

In het inwerkprogramma voor de gemeenteraad wordt een onderscheid gemaakt tussen een basisprogramma en een modulaire (jaarlijkse) verdieping. Het basisprogramma wordt aangeboden in de periode maart tot en met juni 2026 en zorgt ervoor dat de raads- en commissieleden breed worden geïnformeerd over de belangrijkste inhoudelijke thema's, over de gereedschapskist die de gemeenteraad tot zijn beschikking heeft en de daarbij behorende spelregels en ondersteuning. Daarnaast gaat de nieuwe gemeenteraad op 17 en 18 april tijdens een raadsconferentie dieper in op de rol en het gezag van de gemeenteraad. Deze bijeenkomst vindt plaats op vrijdag 17 en zaterdag 18 april 2026 in Deurne (Kloosterhotel Willibrordhaeghe).

Na het zomerreces worden via het hierboven genoemde modulair programma verdiepende kennis- en themasessies aangeboden. Denk daarbij aan onderwerpen als een debattraining, een training in de omgang met agressie en intimidatie, de rol en positie van de raad bij de Omgevingswet of bezoeken bij maatschappelijke partners. Met deze '*Raadsacademie Sint-Michielsgestel*' wordt op een permanente educatie aangeboden.

Vereniging van Raadsleden

De vereniging behartigt de belangen van raadsleden. De gemeente Sint-Michielsgestel is collectief lid van de Vereniging van Raadsleden. De Raadsacademie (Academy) van de Vereniging is gratis toegankelijk voor raadsleden en wijst de weg in honderden trainingen, workshops, cursussen en opleidingen, die speciaal ontworpen zijn voor raadsleden.

Met betrekking tot de procesoverdracht worden de volgende drie aanbevelingen gedaan aan de nieuwe gemeenteraad van Sint-Michielsgestel:

Aanbevelingen:

- 17) Geef in het inwerkprogramma een vervolg aan de aanbevelingen uit het overdrachtsdocument;
- 18) Neem de aanbevelingen uit dit overdrachtsdocument als prioriteiten op in het nieuwe griffieplan, zodat uitvoering van de aanbevelingen gemonitord kunnen worden;

12. Specifieke onderwerpen

Binnen het gemeentebestuur heeft ieder zijn eigen rol. De gemeenteraad bepaalt de richting van het beleid en controleert het college. Het college van B&W is verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur en de uitvoering van het beleid. De ambtelijke organisatie ondersteunt bij de voorbereiding en uitvoering van besluiten voor college en gemeenteraad. Deze rolverdeling wordt het duale stelsel genoemd waarin rollen van raads- en collegeleden duidelijk van elkaar gescheiden zijn. De raad bemoeit zich in principe niet met de dagelijkse uitvoering, maar houdt wel zicht op hoe beleid wordt uitgevoerd en kan het college daarop aanspreken.

De raad is het hoogste orgaan van de gemeente en bepaalt mede daarom ook hoe besluitvorming oftewel het proces van politiek bedrijven in Sint-Michielsgestel, ingericht wordt. Bij iedere aanvang van een nieuwe raadsperiode is het goed om even stil te staan bij wat is er nodig om zo goed mogelijk met elkaar samen te werken maar ook om van mening te verschillen, zowel onderling in de gemeenteraad als met het college van B&W en de andere onderdelen van de gemeente. Hoe kan de gemeenteraad als vertegenwoordiging van alle inwoners én als hoogste bestuursorgaan zo goed mogelijk georganiseerd zijn werk doen?

Tijdens de raadsconferentie van 17 en 18 april wordt onder andere het gesprek aangegaan over 'welke raad wil de gemeenteraad van Sint-Michielsgestel wil zijn' en wordt ook ingezoomd op het 'politiek opdrachtgeverschap' van de gemeenteraad. Er kan onderzocht worden welke afspraken op hoofdlijnen nodig zijn om de samenwerking in de raad kan te versterken, om zodoende goed inzicht te hebben in rollen, taken en verwachtingen tussen raad, college en de ambtelijke organisatie.

Tot slot

De griffie fungeert als ondersteuning voor de gemeenteraad en verheugt zich op de samenwerking en ondersteuning aan de leden in de komende raadsperiode. In het raadsledenhandboek dat aan de nieuwe gemeenteraad wordt uitgereikt komen de griffie, de ondersteuning aan de gemeenteraad als ook het inhoudelijke raadswerk uitgebreid aan bod.

12. Bijlage

Vergaderkalender gemeenteraad Sint-Michielsgestel 2026